

Hogyan tartsuk biztonságban gyermekeinket a világhálón?

Szűrőprogramokról – szakértőtől.

Egyre többet neteznek a gyerekek: közösségi oldalakon ismerkednek, különböző platformokon információkat osztanak meg magukról és a családjukról, TikTok-os videókat készítenek, és a felnőttek számára sokszor ismeretlen gamereket, influencereket követnek, példaképként tekintenek fel rájuk. Egyszóval teljesen más gyerekkor ez, mint 5-10 évvel ezelőtt volt.

Egyre nehezebb lépést tartani velük. Ma már a 10 éves korú gyerekeknek saját informatikai eszközeik vannak, és bár a népszerű közösségi oldalakon 13 év a megengedett korhatár, rengeteg ennél fiatalabb gyerek felhasználó van ezeken a platformokon.

Mit tehetünk szülőként, hogy biztonságban tudjuk gyermekeinket a világhálón?

Kétségtől mindenél fontosabb a bizalom, a feltétel nélküli szeretet és az őszinte beszélgetés. Ezen kívül **az interneten** számos olyan program érhető el, melyekkel meghatározható, hogy a gyermekek mely oldalakat látogathassák, illetve amelyekkel letilthatóak a felnőtteknek szóló oldalak, a gyerekek számára zavaró, felzaklató vagy káros tartalmak megjelenítése.

Csizmazia-Darab István IT biztonsági szakértőt kérdeztük:

Ki a jó szülő: aki tilt, vagy aki korlátoz?

Ilyen élesen ritkán szokott felmerülni ez a kérdés, mindenesetre ha képernyő- vagy internethasználatról van szó, akkor a korlátozás az ésszerű megoldás. Fiatalabb életkorban a korlátozás az időtartamra és a tartalomra egyaránt kell, hogy vonatkozzon. Az internet ugyanis tele van a kisebb gyerekek életkorának messze nem megfelelő, ijesztő, brutális, felzaklató tartalmakkal, amikbe nagyon könnyen belefuthatnak. Emellett persze nagyon fontos, hogy mi magunk is jó példát mutassunk.

Hány éves kortól engednéd a gyerekednek, hogy mesefilmet nézzen, játsszon a telefonon/tableten/számítógépen? Hány éves kortól lehet saját eszköze egy gyereknek?

Kőbe vésett, merev, pontos életkort meghatározó szabályok nem léteznek, óvodás, kisiskolás korban ez a használat akkor jó, ha minél kevesebb, például napi fél-egy óránál nem több. A saját eszköz élethelyzet-függő, például ha egyedül, busszal jár iskolába a gyerek, akkor hasznos, ha van telefonja, amit baj esetén tud használni. És bármilyen életkorban is kapja meg a saját okostelefont, tabletet, játékkonzolt vagy noteszgépet,

fontos már az elején tisztázni, hogy ez semmiképpen sem azt jelenti, hogy annyit és akkor használhatja, amikor csak akarja, itt is fontos a közösen meghozott szabályok felállítása és betartatása.

Mennyire tartod jónak, ha egy 9-10 éves karján már okosóra van?

Ez megint csak esetfüggő kérdés. Ha a gyermek technikai érdeklődésű, vagy már benne van a versenysportban, akkor lehet így dönteni, ha ez az érdeklődését vagy a sportteljesítményének figyelemmel kísérését szolgálja. Ugyanakkor azért, mert a szomszédnak vagy az osztálytársnak is van, ez nem lehet ok. És persze nem mehetünk el mellett sem, hogy a modern, netre kapcsolt eszközöknek számos biztonsági hibája, hiányossága van, ami miatt például illetéktelenek is láthatják, merre jár az óra viselője. Németországban például megtiltották az iskolákban az okosóra viselését, mert a szülők ezen keresztül kémkedtek az iskolai órákat lehallgatva.

Milyen magyar nyelvű szűrőprogramok vannak ma Magyarországon? Ezek a programok ingyenesek, bárki számára elérhetőek, vagy havi előfizetéshez kötöttek?

Általában a komolyabb internetbiztonsági szoftverek tartalmazzak ilyen, így ha valaki az ESET Internet Security csomagot használja, abban a vírusvédelem mellett van Szülői felügyelet megoldás is, ami lokalizált, magyar nyelvű. Emellett létezik okostelefonos lehetőség is, a Parental Control for Android abban a törekvésükben segíti a szülőket, hogy gyermekeik számára könnyen ellenőrizhető, biztonságos online böngészést biztosítsanak, megfelelő szabályok szerint kezelhessék az alkalmazásokat és weboldalakat, illetve a gyermekekkel együtt dönthessék el, hogy melyikhez nem ajánlatos a hozzáférés. Ez utóbbiban van még helymeghatározás is, ami képes riasztás adni a szülő által meghatározott biztonságos zónákba (pl.: otthon, iskola stb.) történő belépéskor, illetve ezek elhagyásakor.

Mit tudnak szabályozni, korlátozni ezek a szűrőprogramok?

A szűrőprogramok nagyon hasznosak, különösen fiatalabb életkorban, segítségükkel nem csak a rendelkezésre álló időtartamot, hanem az életkornak megfelelő tartalmakat, kategóriákat is be tudjuk állítani. Hasznos, ha ezeket a szabályokat a szülő és a gyermek közösen megbeszélik, és rendszeresen egyeztetnek, testre szabják.

Szülőként gyerekünk eszközhasználatát vagy képernyőidejét hány éves koráig korlátozhatjuk? Mikor válik ez már neki cikivé?

14 éves kor felett általában már sok tapasztalatot begyűjtenek, és a kamasz kor kezdetével igényt tartanak a háborítatlan magánszférára is. Fontos, hogy ilyenkor is beszéljünk vele a lehetséges veszélyekről, segítsük, ha kéri. Illetve figyeljünk rá, hogy észrevegyük, ha baj érte, de nem szól róla. Ebben az életkorban már gyakori a cyberbully, azaz az iskolai internetes bántalmazás, zaklatás, kiközösítés, csúfolás.

IT biztonsági szakértőként és apaként szerinted mi jelenti egy szülőnek a legnagyobb kihívást?

Segíthetünk a gyerekünknek, de nem élhetjük az ő életét. Ha elérjük azt, hogy megbízik bennünk, kéri a segítségünket, ha kérdése vagy problémája van, az már nagyon jó alap. Ennek kiépítéséhez az is hozzájárul, hogy őszinte figyelemmel forduljunk az irányába, ha valamit mutatni akar, akkor legyen rá időnk, hogy megnézzük, meghallgassuk, és éreztessük vele: számíthat ránk.

Szerinted mi az a 3 aranyszabály, amit egy szülőnek be kell tartani?

- Rendszeresen beszéljünk a gyerekekkel az online élet történéseiről, alakuljon ki egy szokványos párbeszéd. Nagyon hamar ez kétirányúvá válhat, és mi is sokat tanulhatunk az ő tapasztalataiból.

- Mutassunk mi is jó példát, és mi se lógjunk folyton a kütyükön. Jó ötlet, ha az étkezéseknél senki nem használja a mobilját, és sok közös offline programmal - sportolás, kirándulás stb. – is értékes minőségi időt tölt együtt a család.
- Végül, ha bármikor is hibázik, ne szidjuk le durván, hanem magyarázzuk el, mutassuk meg neki, hogy legközelebb hogyan lehetne mindezt jobban megoldani. Éreztesük vele, történjen bármi, ránk mindig, mindenben számíthat. Ha megromlik a gyerek-szülő viszony, akkor nem mi leszünk azok, akikhez baj esetén fordul, hanem a kortársaira hagyatkozik, ami kevésbé lesz jó megoldás.

„1989-ben kezdtem számítógép-programozóként dolgozni. A programozói munka mellett párhuzamosan vállalati vírusvédelmi felelősként is tevékenykedtem, majd 2000 óta már kizárólag vírusvédelemmel és számítógépes biztonsággal foglalkozom. 2007 óta vagyok a magyarországi ESET/NOD32 képviselőnél IT biztonsági szakértő, itt dolgozom jelenleg is. 2014-ben elnyertem Az év információbiztonsági újságírója díjat, 2018-ban pedig az általam szerkesztett antivir.us.blog megkapta az ITBN Biztonsági Díját az oktatás területén végzett kiemelkedő munkájáért. A MUOSZ és az NJSZT tagja vagyok, 2013-óta pedig önkéntesként a Safer Internet Program oktatójaként is tevékenykedek.”

Csizmazia-Darab István,
IT biztonsági szakértő, ESET/Siccontact

